

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 19.9.2023.
COM(2023) 546 final

2023/0331 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o produljenju privremene zaštite kako je uvedena Provedbenom odlukom (EU) 2022/382

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Prvih tjedana opće ruske invazije na Ukrajinu zabilježeno je i do 200 000 ulazaka u Uniju na dan. S obzirom na razmjere tog masovnog priljeva Komisija je Vijeću predložila da aktivira Direktivu Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. („Direktiva o privremenoj zaštiti”), smatrajući tu direktivu najprikladnijim instrumentom EU-a za odgovor na aktualnu situaciju jer se Direktivom dotičnim osobama pruža odgovarajuća razina zaštite i istodobno osigurava da velik broj osoba koje bježe od rata u Ukrajini ne preoptereći sustave azila država članica.

Vijeće je 4. ožujka 2022. donijelo Provedbenu odluku (EU) 2022/382¹ i aktiviralo Direktivu o privremenoj zaštiti za određene kategorije² osoba raseljenih 24. veljače 2022. ili nakon tog datuma zbog vojne invazije ruskih oružanih snaga koja je započela na taj datum. U skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive o privremenoj zaštiti početno je trajanje privremene zaštite godinu dana, a može se automatski produljiti za šest mjesečnih razdoblja i tako trajati najviše godinu dana. Privremena zaštita automatski je produljena za godinu dana i trenutačno je na snazi do 3. ožujka 2024.

Cilj je ovog prijedloga produljiti privremenu zaštitu uvedenu Provedbenom odlukom Vijeća (EU) 2022/382 za dodatnu godinu dana. To će imati učinak nastavka privremene zaštite za kategorije osoba utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća (EU) 2022/382 u razdoblju od 4. ožujka 2024. do 3. ožujka 2025.³

Cilj je Direktive o privremenoj zaštiti utvrditi minimalne standarde za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla te promicati ravnotežu u nastojanjima država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba. Aktivacijom Direktive o privremenoj zaštiti raseljenim osobama koje bježe od ruske invazije na Ukrajinu omogućeno je da diljem Unije uživaju usklađena prava, uključujući pravo boravka, mogućnost obavljanja djelatnosti zaposlenih ili samozaposlenih osoba, pristup primjerenom smještaju, pristup obrazovanju za mlade od 18 godina, potrebnu socijalnu pomoć, medicinsku ili drugu pomoć i sredstva za život te zakonsko skrbništvo za maloljetnike bez pratnje.

Aktivacija Direktive služi i važnoj svrsi ublažavanja rizika od toga da sustavi azila ne bi mogli obrađivati priljev bez negativnih posljedica za njihovo učinkovito funkcioniranje. Neposredni pristup pravima odobrenima pod privremenom zaštitom omogućio je državama članicama da formalnosti svedu na najmanju moguću mjeru i tako brže odgovore na hitnost situacije. Solidarnost je ključna značajka odgovora EU-a na rusku agresiju na Ukrajinu i dokaz Unijina jedinstva. Konkretno, države članice izrazile su spremnost da odustanu od

¹ [Provedbena odluka Vijeća \(EU\) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite.](#)

² Člankom 2. Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382 propisano je da se privremena zaštita primjenjuje na: (a) ukrajinske državljane koji su boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022.; (b) osobe bez državljanstva i državljane trećih zemalja, osim Ukrajine, koji su uživali međunarodnu zaštitu ili jednaku nacionalnu zaštitu u Ukrajini prije 24. veljače 2022.; i (c) članove obitelji osoba iz točaka (a) i (b). Države članice primjenjuju tu odluku ili odgovarajuću zaštitu u skladu sa svojim nacionalnim pravom u odnosu na osobe bez državljanstva i državljane trećih zemalja, osim Ukrajine, koji mogu dokazati da su zakonito boravili u Ukrajini prije 24. veljače 2022. na temelju valjane boravišne dozvole za trajni boravak izdane u skladu s ukrajinskim pravom i koji se ne mogu vratiti u sigurne i trajne uvjete u svoju zemlju ili regiju podrijetla.

³ SL L 71, 4.3.2022., str. 1.

primjene članka 11. Direktive o privremenoj zaštiti i time osobama koje uživaju privremenu zaštitu u jednoj državi članici olakšaju mogućnost preseljenja u druge države članice kako bi privremenu zaštitu uživale ondje.

Odmah nakon aktivacije Direktive o privremenoj zaštiti bilo je ključno uspostaviti *ad hoc* platformu koja bi državama članicama omogućila razmjenu informacija o osobama koje su registrirane kao korisnici privremene zaštite u skladu s člancima 10. i 27. Direktive. Komisija je u samo šest tjedana razvila platformu za registraciju zahtjeva za privremenu zaštitu, koja je pokrenuta 31. svibnja 2022. Njezina je svrha omogućiti strankama razmjenu informacija kako bi se osiguralo da osobe koje uživaju privremenu zaštitu ili odgovarajuću zaštitu u skladu s nacionalnim pravom mogu učinkovito ostvarivati svoja prava u svim državama članicama i istodobno ograničilo moguće zloporabe, posebno tako što se državama članicama omogućuje otkrivanje dvostrukih registracija. Platforma će nastaviti s radom sve do kraja primjene privremene zaštite i za potrebe ovog prijedloga za produljenje privremene zaštite nisu nužne njezine izmjene.

Od izbijanja agresivnog rata Rusije, u usporedbi s 4,1 milijunom registracija zahtjeva za privremenu zaštitu raseljenih osoba pobjeglih iz Ukrajine, ukrajinski državljani podnijeli su samo oko 39 560 zahtjeva za međunarodnu zaštitu u državama članicama EU-a, Norveškoj i Švicarskoj, od kojih je većina podnesena prvih tjedana nakon opće ruske invazije na Ukrajinu, a početne procjene upućivale su na potencijalnih 1,2 do 3,2 milijuna tih zahtjeva. Ograničen broj zahtjeva za međunarodnu zaštitu pokazuje da privremena zaštita ostvaruje svoju svrhu, uključujući sprečavanje preopterećenja sustava azila država članica.

U skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive o privremenoj zaštiti Vijeće na prijedlog Komisije može produljiti privremenu zaštitu za najviše godinu dana ako razloži za privremenu zaštitu i dalje postoje. U Komunikaciji o godini dana privremene zaštite Komisija je najavila da je spremna prema potrebi podnijeti prijedlog za daljnje produljenje⁴.

Danas oko 4,1 milijun osoba raseljenih iz Ukrajine, uključujući gotovo petinu ukrajinske djece, uživa privremenu zaštitu u EU-u, pri čemu su Njemačka, Poljska i Češka zemlje s najvećim brojem raseljenih osoba (njih oko milijun u Njemačkoj i Poljskoj, a u Češkoj više od pola milijuna). Od aktivacije Direktive o privremenoj zaštiti države članice, posebno one na koje masovno raseljavanje najviše utječe, i dalje pokazuju visoku razinu solidarnosti, ne samo primanjem osoba nego i konkretnim nastojanjem da tim osobama olakšaju uključivanje u društvo zemlje domaćina i podupiru njihovu samostalnost. Te se osobe ne mogu vratiti u Ukrajinu jer tamošnji uvjeti još nisu stabilno sigurni.

Prema procjenama Međunarodne organizacije za migracije (IOM) od 25. svibnja 2023. u Ukrajini je trenutačno interno raseljen 5,1 milijun ljudi⁵. Više od polovine svih interno raseljenih osoba navodi da su raseljeni barem godinu dana ili dulje. Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice u lipnju 2023. dao je istu procjenu broja interno raseljenih osoba u Ukrajini, kao i procjenu da u toj zemlji 17 milijuna ljudi treba hitnu humanitarnu pomoć⁶. U lipnju 2023., s obzirom na tadašnju situaciju u Ukrajini Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice ponovio je svoje stajalište⁷ o vraćanju u Ukrajinu iz ožujka 2022., kad je pozvao države da prisilno ne vraćaju državljane Ukrajine i osobe koje su imale uobičajeno boravište u Ukrajini, uključujući one čiji su zahtjevi za azil odbijeni.

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću – Privremena zaštita osoba koje bježe od ruske ratne agresije na Ukrajinu: prva godina primjene, COM(2023) 140 final, 8.3.2023.

⁵ [Izvjješće o internoj raseljenosti u Ukrajini, istraživanje u općoj populaciji, lipanj 2023.](#)

⁶ [Izvanredno stanje u Ukrajini | UNHCR](#)

⁷ [Stajalište UNHCR-a o dobrovoljnom povratku u Ukrajinu, lipanj 2023.](#)

Nadalje, broj tjednih registracija u skladu s člankom 10. Direktive Vijeća 2011/55/EZ kad je riječ o osobama koje uživaju privremenu zaštitu smanjio se nakon prvih mjeseci agresivnog rata Rusije, sa 60 000 tjedno u lipnju 2022. na u prosjeku 20 000 novih registracija tjedno u ožujku 2023. i otad se nastavlja smanjivati. Dakle, ukupni broj registracija osoba koje uživaju privremenu zaštitu stabilizirao se oko 4,1 milijuna, a tek malen broj osoba prijavio je da su se trajno vratili kući u Ukrajinu. Razvoj događaja upućuje na to da je stanje na cijelom ukrajinskom državnom području i dalje nestabilno zbog ruske ratne agresije. Teški sukobi i napadi na civile i infrastrukturu nastavljaju se u mnogim područjima, a i dalje postoji rizik od eskalacije. To bi, u kombinaciji s teškom humanitarnom situacijom u Ukrajini, moglo uzrokovati iznenadno dodatno povećanje broja dolazaka u Uniju, koji bi mogao dosegnuti razinu masovnog priljeva.

Trenutačna nesigurnost i nestabilnost u Ukrajini pokazuju da se rješenje za korisnike privremene zaštite koji se trenutačno nalaze u državama članicama EU-a ne nazire. Tim je osobama i dalje potrebna zaštita unutar Unije. Isto tako, kad bi privremena zaštita uskoro prestala i sve te osobe odjednom zatražile međunarodnu zaštitu, i dalje bi postojala opasnost za učinkovito funkcioniranje nacionalnih sustava azila.

S obzirom na prethodno navedeno Komisija smatra da razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje te da bi privremenu zaštitu stoga trebalo produljiti kao nužan i primjeren odgovor na trenutačnu situaciju. Produljenje bi trebalo donijeti što je prije moguće i to za još jednu godinu, tj. za razdoblje od 4. ožujka 2024. do 3. ožujka 2025., u skladu s člankom 4. stavkom 2. Direktive o privremenoj zaštiti. Time bi se za osobe koje su raseljene iz Ukrajine i smještene u državama članicama EU-a osigurala u trenutačnim okolnostima maksimalna moguća stabilnost i najpovoljniji izgledi za budućnost. Nadalje, državama članicama trebalo bi omogućiti da pravodobno poduzimaju potrebne administrativne i pravne korake (kao što je produljenje boravišnih dozvola) kako bi se pripremile za produljenje privremene zaštite. Jasnoća i sigurnost potrebne su i kako bi tijela država članica mogla učinkovito planirati i pružati privremenu zaštitu.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je prijedlog u potpunosti u skladu s pravnom stečevinom EU-a o azilu jer je Direktiva o privremenoj zaštiti sastavni dio zajedničkog europskog sustava azila te je osmišljena za suočavanje s izvanrednom situacijom masovnog priljeva raseljenih osoba, kao što je trenutačno slučaj zbog opće invazije Rusije na Ukrajinu. Također je u potpunosti u skladu s Unijinim ciljem uspostave područja slobode, sigurnosti i pravde otvorenog onima koje okolnosti prisiljavaju na zakonito traženje zaštite u Europskoj uniji.

Elementi prijedloga također su u skladu s paktom o migracijama i azilu iz rujna 2020. i popratnim zakonodavnim prijedlozima. Direktiva o privremenoj zaštiti pokazala se kao jedan od ključnih instrumenata za pružanje neposredne zaštite u EU-u te je u ovoj fazi i dalje najprikladniji instrument za pitanje raseljavanja koje uzrokuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine. S jedne strane, Direktiva štiti sustave azila država članica od preopterećenosti zahtjevima za međunarodnu zaštitu, a s druge strane predviđa usklađen skup prava za raseljene osobe u cijeloj Uniji, čime se osigurava njihova odgovarajuća zaštita. Nadalje, korisnici privremene zaštite trenutačno su isključeni iz područja primjene postojeće pravne stečevine o zakonitim migracijama. Komisija je u Komunikaciji o prvoj godini privremene zaštite⁸ izrazila da bi Direktiva o privremenoj zaštiti trebala ostati dio paketa instrumenata dostupnih Europskoj uniji u budućnosti.

⁸ [KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU Privremena zaštita osoba koje bježe od ruske ratne agresije na Ukrajinu: prva godina primjene](#)

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog u potpunosti u skladu s potrebom da se državama članicama omogući da neometano obrađuju potencijalne zahtjeve za međunarodnu zaštitu bez preopterećenja njihovih sustava azila te da nastave osiguravati potrebne mjere u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine kojima bi se izbjeglo preopterećivanje sustava azila država članica. Prijedlog je u skladu s vanjskim djelovanjem Unije. U skladu je i s mjerama ograničavanja i drugim mjerama EU-a. Ovaj je Prijedlog dio sveobuhvatnog skupa mjera EU-a za odgovor na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Pravna je osnova prijedloga članak 4. stavak 2. Direktive Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba jer razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje. Time se omogućuju mjere koje promiču ravnotežu u nastojanjima država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Na temelju glave V. UFEU-a o području slobode, sigurnosti i pravde Europskoj uniji dodjeljuju se određene ovlasti povezane s tim pitanjima. Te se ovlasti moraju izvršavati u skladu s člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji, odnosno ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja države članice ne mogu dostatno ostvariti same, nego se zbog opsega ili učinaka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Europske unije.

Stanje u Ukrajini koje je uzrokovao agresivni rat Rusije utječe na EU u cjelini. Odgovor Europske unije bio je ujedinen i bez presedana. Iz toga je očito da su i dalje potrebna rješenja i potpora EU-a te intenzivna koordinacija na razini EU-a jer postoji stalna potreba da sve države članice učinkovito zajednički reagiraju na aktualnu situaciju i diljem Unije primjenjuju iste standarde i usklađeni skup prava za 4,1 milijun ljudi koji su trenutačno smješteni u Uniji, kao i u slučaju novog (masovnog) priljeva raseljenih osoba zbog kontinuirane nestabilnosti. Jasno je da se mjerama koje poduzimaju pojedinačne države članice ne može primjereno odgovoriti na potrebu za zajedničkim pristupom EU-a problemu koji je očito zajednički cijelom EU-u.

Takav zajednički pristup ne mogu dostatno ostvariti pojedinačne države članice, nego se zbog opsega i učinaka ove predložene provedbene odluke Vijeća on na bolji način može koordinirano ostvariti na razini Unije, što navode i same države članice. Unija stoga mora djelovati i može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji, predloženom provedbenom odlukom Vijeća predviđa se produljenje privremene zaštite na ograničeno razdoblje, tj. za jednu godinu za određenu skupinu osoba na koju se već primjenjuje.

Predložena mjera ograničena je na ono što je nužno s obzirom na razmjer i ozbiljnost situacije u Ukrajini, zbog koje se oko 4,1 milijun raseljenih osoba koje se trenutačno nalaze u državama članicama EU-a ne može vratiti u Ukrajinu pod trajno sigurnim uvjetima. Osim toga, to produljenje predstavlja i razmjerni odgovor s obzirom na trenutačnu situaciju jer

privremena zaštita sprječava da velik broj osoba koje bježe u države članice EU-a preoptereti sustave azila država članica.

- **Odabir instrumenta**

Člankom 4. stavkom 2. Direktive o privremenoj zaštiti zahtijeva se da se provedbenom odlukom Vijeća privremena zaštita produlji za najviše godinu dana ako razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Oblikovanje politika na temelju dokaza**

Odmah nakon aktivacije Direktive o privremenoj zaštiti Komisija je uspostavila mrežu Plana EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija, posebno usmjerenu na Ukrajinu, koja pruža ažuran pregled stanja i migracijskih posljedica ruske invazije na Ukrajinu te pripravnosti EU-a i država članica. Osim toga, Platformom za solidarnost za Ukrajinu osigurava se koordinirani odgovor na krizu i pruža okvir, među ostalim, za redovite razmjene i povećanje općenite pripravnosti na razini EU-a. Informacije i podaci o trenutačnoj situaciji i kretanju ljudi prikupljeni su u oba ta foruma. Nadalje, platforma za registraciju zahtijeva za privremenu zaštitu omogućila je državama članicama sudionicima da razmjenjuju informacije o korisnicima privremene zaštite i odgovarajuće zaštite dostupne u skladu s nacionalnim pravom i istodobno otkrivaju dvostruke registracije u istoj državi članici ili u različitim državama članicama EU-a.

Stanje u Ukrajini redovito procjenjuju Europska komisija, druge institucije kao što su Svjetska banka i Ujedinjeni narodi te vlada Ukrajine. Svjetska banka objavljuje izvješća o brzom procjeni štete i potreba u Ukrajini⁹.

Od izbijanja rata Međunarodna organizacija za migracije radi na što boljem razumijevanju situacije raseljenih osoba i praćenju internog raseljavanja u Ukrajini i tokova mobilnosti, a uz to putem anketa prati namjere osoba koje bježe od rata i onih koje se preko granice vraćaju u Ukrajinu. UNHCR redovito objavljuje informacije o namjerama i perspektivama (među ostalim interno) raseljenih osoba iz Ukrajine. Istraživanja i izvješća prethodno navedenih međunarodnih organizacija upućuju na to da je trenutačno stanje još uvijek nestabilno i neizvjesno, zbog čega ne postoje trajno sigurni uvjeti za povratak. Procjena broja osoba koje su tražile zaštitu u trenutku aktivacije Direktive o privremenoj zaštiti (ožujak 2022.) pokazala je da će polovinu raseljenih osoba vjerojatno apsorbirati ustaljene mreže dijaspore u EU-u i to uglavnom, ali ne isključivo u „tradicionalnim” odredišnim zemljama (Poljskoj, Češkoj, Njemačkoj, Italiji i Španjolskoj). Dosad registrirani zahtjevi za privremenu zaštitu potvrđuju tu procjenu. Krajem 2022. gotovo polovina ukupnog broja korisnika privremene zaštite (3,8 milijuna) bila je smještena u Njemačkoj i Poljskoj, a nakon njih slijede Češka, Italija i Španjolska. Prema procjenama UNHCR-a iz lipnja 2023., po cijelom svijetu zabilježeno je 6,3 milijuna osoba pobjeglih iz Ukrajine¹⁰.

- **Savjetovanja s dionicima te prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Kako bi prikupila informacije utemeljene na dokazima, Komisija se redovito savještovala s tijelima država članica u okviru Mreže za pripravnost i upravljanje krizama u području

⁹ [Brza procjena štete i potreba u Ukrajini, veljača 2022. – veljača 2023.](#)

¹⁰ [Izvanredno stanje u Ukrajini | UNHCR](#)

migracija i Platforme za solidarnost, Europskom službom za vanjsko djelovanje i relevantnim agencijama EU-a, ukrajinskim tijelima i međunarodnim organizacijama te je održavala razmjene s nevladinim organizacijama i organizacijama civilnog društva.

U okviru Platforme za solidarnost održala je posebne rasprave o produljenju privremene zaštite. Na tom forumu i u okviru mehanizma za integrirani politički odgovor na krizu (IPCR) države članice jednoglasno su izrazile potrebu za produljenjem privremene zaštite za još jednu godinu kako bi se zadržao zajednički europski odgovor, osigurala jasnoća korisnicima zaštite i omogućilo državama članicama da poduzmu potrebne administrativne i pravne korake na nacionalnoj razini (kao što je produljenje boravišnih dozvola). Istodobno se održavao redovit kontakt s ukrajinskim vlastima kako bi se prikupile informacije o stanju na terenu. Tijekom savjetovanja održanog s državama članicama u srpnju 2023. u okviru Strateškog odbora za imigraciju, granice i azil (SCIFA) one su istaknule potrebu za produljenjem privremene zaštite. Osim toga, u skladu s člankom 3. Direktive o privremenoj zaštiti Komisija se posebno savjetovala s Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice, koji je procijenio situaciju i dostavio relevantne informacije te provodi ankete o namjerama raseljenih osoba. UNHCR je nedavno objavio dokument o stajalištu u kojem je istaknuo da ne bi trebalo prisilno vraćati ljude u Ukrajinu. U svibnju 2023. 59 organizacija civilnog društva pod vodstvom Europskog vijeća za izbjeglice i prognanike (ECRE) objavilo je zajedničku izjavu u kojoj je pozvalo Europsku komisiju da hitno pripremi prijedlog provedbene odluke Vijeća o produljenju privremene zaštite do ožujka 2025.

- **Temeljna prava**

Ovim se prijedlogom poštuju temeljna prava i načela prepoznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima te obveze koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući Ženevsku konvenciju o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Od početka agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine potrebe za financiranjem povezanim s primjenom Direktive o privremenoj zaštiti uvrštene su u proračun postojećih instrumenata EU-a za financiranje u razdoblju 2014. – 2020. i 2021. – 2027., posebno u okviru kohezijske politike.

Od ožujka 2022. pravila kojima se uređuje kohezijska politika nekoliko su puta revidirana paketom djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE) kako bi se državama članicama omogućilo da preraspodijele do 17 milijardi EUR neiskorištenih sredstava iz omotnice za razdoblje 2014. – 2020. i osiguraju dodatnu likvidnost i iz nove omotnice za razdoblje 2021. – 2027. Paketom CARE povećana je fleksibilnost postojećih pravila, osigurano 13,6 milijardi EUR dodatne likvidnosti za financiranje hitnih potreba i za upravljačka tijela pojednostavnjena obveza izvješćivanja. U okviru fondova za unutarnje poslove u ožujku 2022. razdoblje provedbe triju fondova (Fonda za azil, migracije i integraciju, Fonda za unutarnju sigurnost – granice i vize te Fonda za unutarnju sigurnost – policija) produljeno je za godinu dana. To je državama članicama omogućilo pristup dostupnim nepotrošenim sredstvima i njihovo brzo preusmjeravanje u okviru postojećih programa na hitne potrebe u području migracija i upravljanja granicama nastale zbog velikog broja ljudi koji bježe od rata. Osim toga, proračunsko tijelo dogovorilo je ciljano povećanje od 152 milijuna EUR, koje je upotrijebljeno kao dio paketa hitne pomoći u iznosu od 400 milijuna EUR za potporu najopterećenijim državama članicama u prvom prihvatu velikog broja raseljenih osoba iz Ukrajine. Naposljetku, Komisija je u reviziji višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) sredinom provedbenog razdoblja od 20. lipnja 2023. predložila da

se sredstva za naslov 4. povećaju za 2 milijarde EUR za razdoblje 2025. – 2027. Ta dodatna sredstva potrebna su za potporu državama članicama u provedbi Pakta o migracijama i azilu, nastavak strukturne potpore državama članicama na vanjskoj granici EU-a koje se suočavaju s iznimnim pritiskom te za očuvanje učinkovitih i brzih odgovora na krizne i hitne situacije. Mogla bi se upotrijebiti i za rješavanje brojnih prioriteta u području azila, migracija i upravljanja granicama, uključujući prihvrat korisnika privremene zaštite.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Člankom 1. utvrđuje se produljenje privremene zaštite za jednu godinu (od 4. ožujka 2024. do 3. ožujka 2025.) za raseljene osobe iz članka 2. Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382.

Člankom 2. utvrđuje se datum od kojeg bi se Provedbena odluka Vijeća trebala primjenjivati, tj. 4. ožujka 2024.

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA**o produljenju privremene zaštite kako je uvedena Provedbenom odlukom (EU) 2022/382**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba¹¹, a posebno njezin članak 4. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Cilj je Direktive 2001/55/EZ utvrditi minimalne standarde za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju podrijetla te promicati ravnotežu u nastojanjima država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba.
- (2) Vijeće je 4. ožujka 2022. donijelo Provedbenu odluku (EU) 2022/382¹² o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ, koja ima učinak uvođenja privremene zaštite
- (3) U skladu s člankom 4. stavkom 1. Direktive 2001/55/EZ privremena zaštita prvo se primjenjivala u početnom razdoblju od jedne godine, do 3. ožujka 2023., a zatim je automatski produljena do 3. ožujka 2024. za još jednu godinu.
- (4) U kontekstu aktivacije Direktive 2001/55/EZ države članice složile su se da neće primjenjivati njezin članak 11. na osobe koje uživaju privremenu zaštitu u određenoj državi članici u skladu s tom provedbenom odlukom Vijeća te se presele u drugu državu članicu bez odobrenja, osim ako se države članice na bilateralnoj osnovi dogovore drukčije.
- (5) U Uniji je trenutačno oko 4,1 milijun raseljenih osoba koje uživaju privremenu zaštitu. One se ne mogu vratiti u Ukrajinu jer uvjeti u Ukrajini nisu stabilno sigurni. Međunarodna organizacija za migracije procjenjuje da je 25. svibnja 2023. unutar Ukrajine 5,1 milijun ljudi bilo interno raseljeno. Više od polovine svih interno raseljenih osoba navodi da su raseljeni barem godinu dana ili dulje. Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda procijenio je da je u Ukrajini raseljeno više od 5 milijuna ljudi, a više od 17 milijuna ljudi treba hitnu humanitarnu pomoć. S obzirom na trenutačnu situaciju u Ukrajini Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice ponovio je u

¹¹ SL L 212, 7.8.2001., str. 12.

¹² [Provedbena odluka Vijeća \(EU\) 2022/382 od 4. ožujka 2022. o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite \(SL L 71, 4.3.2022., str. 1.\).](#)

lipnju 2023. svoje prethodno stajalište o vraćanju u Ukrajinu, u kojem je pozvao države da prisilno ne vraćaju državljane Ukrajine i osobe koje su imale uobičajeno boravište u Ukrajini, uključujući one čiji su zahtjevi za azil odbijeni.

- (6) Ukupni broj registracija osoba koje uživaju privremenu zaštitu stabilizirao se oko 4,1 milijuna, a tek malen broj osoba prijavio je da su se trajno vratili kući u Ukrajinu. Nadalje, rizik od budućeg masovnog priljeva i raseljavanja većeg broja osoba koje bježe iz Ukrajine u EU i dalje postoji zbog nestabilnosti i nesigurnosti situacije u Ukrajini koju je uzrokovala ruska agresija. U mnogim područjima nastavljaju se teški sukobi. I dalje postoji rizik od eskalacije. To bi, u kombinaciji s teškom humanitarnom situacijom u Ukrajini, moglo uzrokovati iznenadno povećanje broja dolazaka u Uniju, koji bi mogao dosegnuti razinu masovnog priljeva. Isto tako, kad bi privremena zaštita uskoro prestala i sve te osobe odjednom podnijele zahtjev za međunarodnu zaštitu, i dalje bi postojala opasnost za učinkovito funkcioniranje nacionalnih sustava azila.
- (7) Budući da će broj raseljenih osoba u Uniji koje uživaju privremenu zaštitu vjerojatno ostati velik sve dok rat protiv Ukrajine bude trajao, potrebno je produljiti privremenu zaštitu kako bi se odgovorilo na situaciju osoba koje trenutačno uživaju privremenu zaštitu u Uniji ili kojima će od 4. ožujka 2024. biti potrebna takva zaštita jer se njome osiguravaju neposredna zaštita i pristup usklađenom skupu prava, a istodobno minimiziraju formalnosti u situaciji masovnog priljeva u Uniju. Produljenjem privremene zaštite pomoći će se i spriječiti preopterećenost sustava azila država članica znatnim povećanjem broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu koje bi mogle podnijeti osobe koje do 3. ožujka 2024. uživaju privremenu zaštitu ako bi im privremena zaštita istekla do tog datuma, ili osobe koje bježe od rata u Ukrajini i koje bi u Uniju stigle nakon tog datuma, a prije 4. ožujka 2025.
- (8) Stoga bi, s obzirom na to da razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje, privremenu zaštitu kategorija raseljenih osoba iz Provedbene odluke (EU) 2022/382 trebalo produljiti do 3. ožujka 2025.
- (9) Ovom se Odlukom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- (10) U skladu s člankom 4. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Irska je pismom od 11. travnja 2003. obavijestila da želi sudjelovati u donošenju i primjeni Direktive 2001/55/EZ. Stoga je ova Odluka za Irsku obvezujuća.
- (11) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Provedbene odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Privremena zaštita koja se pruža osobama raseljenima iz Ukrajine iz članka 2. Provedbene odluke Vijeća (EU) 2022/382 produljuje se za razdoblje od jedne kalendarske godine od 4. ožujka 2024.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 4. ožujka 2024.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik